

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

01.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 68	1
02.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 69	2

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

03.	Зарим шүүгчийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай	Дугаар 198	2
04.	Зарим хүмүүсийг шүүгчийн албан тушаалд томилох тухай	Дугаар 199	15

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

05.	Журам батлах тухай	Дугаар 330	24

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

06.	Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай	Дугаар 06	34

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр

Дугаар 68

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2013 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Төсвийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэхийг дэмжээгүй тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 12 дугаар
сарын 12-ны өдөр

Дугаар 69

Улаанбаатар
хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2013 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдөр Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Алтны худалдаанд ил тод байдлыг бүрдүүлэх тухай хуулийн төсөл болон тус хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэхийг дэмжээгүй тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2013 оны 12 дугаар
сарын 18-ны өдөр

Дугаар 198

Улаанбаатар
хот

Зарим шүүгчийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Шүүх байгуулах тухай хууль шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан энэхүү зарлигийн хавсралтад дурдсан хүмүүсийг шүүгчийн албан тушаалаас чөлөөлөгдсөнд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2013
оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн
198 дугаар зарлигийн хавсралт

Нэг. Аймаг, Нийслэлийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч, шүүгчийн албан тушаалаас:

1. Түндэвийн Даваасүрэнг Архангай аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
2. Сүрэнхорлоогийн Өсөхбаяр, Данзангийн Эрдэнэбилэг нарыг Архангай аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
3. Намдагсүрэнгийн Батсайханыг Баян-Өлгий аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
4. Хабыкейн Жардемхан, Солтанмуратын Өмирбек, Өкейн Сауле нарыг Баян-Өлгий аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
5. Магнайбаярын Мөнхдаваа, Готовын Уламбаяр нарыг Баянхонгор аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
6. Ёндонгийн Бямбацэрэнг Булган аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
7. Сампилын Уранчимэг, Маруушийн Хүрэлбаатар, Сандагийн Цэцэгмаа нарыг Булган аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
8. Шаравын Баттогтох, Төмөрпүрэвийн Жаргалсайхан, Пүрэвийн Лагчаа нарыг Говь-Алтай аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
9. Гомбын Лхагвамааг Говьсүмбэр аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;

10. Хишгээгийн Байгалмаа, Гэрэлийн Тэгшсуурь нарыг Говьсүмбэр аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
11. Лувсандашийн Амарсанааг Дархан-Уул аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
12. Бодьгэрэлийн Бямбасүрэн, Цэдэн-Ишийн Туяа, Сосорбарамын Энхжаргал нарыг Дархан-Уул аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
13. Гэндэндоржийн Болормааг Дорноговь аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
14. Нэргүйн Батчимэг, Нопын Болормаа нарыг Дорноговь аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
15. Арвинбуянгийн Энхбаатарыг Дорнод аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
16. Лхүндэвийн Наранбаяр, Намхайн Цогоо, Тэрбишийн Энхтуяа, Зундуйн Энхцэцэг нарыг Дорнод аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
17. Тогооборын Бямбажавыг Дундговь аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
18. Рашзэвэгийн Мөнх-Эрдэнэ, Цогт-Очирын Отгонцэцэг, Шагдаргомбын Төмөрбаатар нарыг Дундговь аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
19. Оросоогийн Нарангэрэлийг Завхан аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
20. Бадамдоржийн Ариунбаяр, Жигдэнгийн Баттогтох, Батлайн Намхайдорж нарыг Завхан аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
21. Пүрэвсүрэнгийн Батсайханыг Орхон аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
22. Буурайн Баттөр, Паньдийн Долгормаа, Ядамсүрэнгийн Туул нарыг Орхон аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
23. Лувсандашийн Гансүхийг Өвөрхангай аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;

24. Гомбын Адъяаатогтох, Намсрайн Гачмаа, Лоолгойн Нямдорж нарыг Өвөрхангай аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
25. Гаажидын Дэлгэрбямба, Нямдоржийн Насанжаргал нарыг Өмнөговь аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
26. Ядамсүрэнгийн Алтаннавч, Дорждэрэмийн Байгалмаа, Гун-Аагийн Сүрэн нарыг Сүхбаатар аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
27. Батжаргалын Батзоригийг Сэлэнгэ аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
28. Цээлийн Амаржаргал, Дагвадоржийн Буянжаргал, Гөлгөөгийн Давааренчин, Сүнжидмаагийн Оюунцэцэг нарыг Сэлэнгэ аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
29. Дарамын Мягмаржавыг Төв аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
30. Дамдинсүрэнгийн Гансүх, Дагвын Оюунчулуун нарыг Төв аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
31. Дагвын Жамбалсүрэн, Надмидын Мөнхжаргал нарыг Увс аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
32. Доржийн Тайванхүүг Ховд аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
33. Бэгзийн Дамба, Мөнхбаярын Нямбаяр, Нямжавын Туяа нарыг Ховд аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
34. Зундуйн Хосбаярыг Хөвсгөл аймгийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
35. Төмөрбаатарын Ганбат, Банзрагчийн Оюунцэцэг, Батчулууны Сосорбарам нарыг Хөвсгөл аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
36. Одонгийн Баатарсүх, Борын Дэнсмаа, Базаргарьдын Сүхгомбо нарыг Хэнтий аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
37. Базарсүрэнгийн Сарантуяаг Нийслэлийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;

38. Гүррагчаагийн Алтанчимэг, Намсрайн Батзориг, Ширэндэвийн Бат-Эрдэнэ, Түмээгийн Гариймаа, Лувсаншаравын Даваасүрэн, Пунцагийн Золзаяа, Цэнд-Аюушийн Ичинхорлоо, Даваахүүгийн Мөнхтуул, Мянгаагийн Наранцэцэг, Цогийн Оч, Жаргалсайханы Оюунтунгалаг, Чимэдрэгзэнгийн Оюунцэцэг, Цэвээндөөгийн Өрнөндэлгэр, Төмөрбаатарын Өсөхбаяр, Мөнхөөгийн Пүрэвсүрэн, Чагдаагийн Хосбаяр, Очирбатын Чулуунцэцэг, Сономдовчингийн Энхтөр нарыг Нийслэлийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

Хоёр. Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн Ерөнхий шүүгч, шүүгчийн албан тушаалаас:

39. Цэндийн Цогтыг Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
40. Дэмбэрэлийн Батбаатар, Бямбаагийн Мөнхтуяа, Авирмэдийн Отгонцэцэг, Пүрэвдоржийн Соёл-Эрдэнэ, Түндэвийн Энхмаа нарыг Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

Гурав. Сум, сум дунд, дүүргийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч, шүүгчийн албан тушаалаас:

41. Ванд-Очирын Цэцэнбилэгийг Архангай аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
42. Раднаасамбуугийн Алтанцэцэг, Доржийн Байгалмаа, Дагийшаравын Бямбасүрэн, Самбуугийн Чулуунаа нарыг Архангай аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
43. Батбайн Мангиликийг Баян-Өлгий аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
44. Тогтоолын Байгонак, Кадирбекийн Бүлдирген, Акраны Дауренбек, Дүйсенбекийн Көбөш, Халамханы Мейрамбек нарыг Баян-Өлгий аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
45. Батаагийн Гэрэлмааг Баянхонгор аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
46. Чулуунбаатарын Байгалмаа, Батмөнхийн Болор-Эрдэнэ, Гомбодоржийн Ганбаатар, Лхагвасүрэнгийн Нарангэрэл нарыг Баянхонгор аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

47. Содовын Цэрэндуламыг Булган аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
48. Лхагвасүрэнгийн Дарьсүрэн, Ганбаатарын Мягмарсүрэн, Сүрэнгийн Цэрэнханд нарыг Булган аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
49. Дашдоржийн Мөнхөөг Говь-Алтай аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
50. Дагвадоржийн Мөнхтуяа, Амарын Нарантуяа, Намхайдоржийн Оюунбилэг, Данзангийн Сарантуяа нарыг Говь-Алтай аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
51. Одцэрэнгийн Однямаг Говьсүмбэр аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
52. Бэгзийн Аминчимэг, Баясгалангийн Баттулга, Базаррагчаагийн Наранчимэг нарыг Говьсүмбэр аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
53. Банзайн Манлайбаатарыг Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
54. Давагийн Алтантуяа, Дулмаагийн Оюундарь, Лхагваагийн Оюунцэцэг, Ёндонгийн Ринзаан, Ягнайжавын Туул, Зоригтын Тунгалагмаа, Батбаярын Цолмонбаатар, Түмэнбаярын Энхжаргал нарыг Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
55. Хасбаатарын Ганболдыг Дорноговь аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
56. Данзангийн Адъяасүрэн, Сэрээтэрдагвын Байгалмаа, Дүвжирийн Наранцэцэг нарыг Дорноговь аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
57. Эрдэнэ-Очирын Болормааг Дорноговь аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
58. Адилбишийн Сайнтөгс, Дашзэвэгийн Цэдэнпэлжээ, Аюушийн Цэрэнханд нарыг Дорноговь аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

59. Сүхбаатарын Ганчимэгийг Дорнод аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
60. Ширчингийн Алтанцэцэг, Түмээгийн Байгалмаа, Лхамсүрэнгийн Батжаргал, Үржинбадамын Одгэрэл нарыг Дорнод аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
61. Жигмэддоржийн Долгормааг Дорнод аймаг дахь сумын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
62. Жамъянгийн Наранбаяр, Базаррагчаагийн Түмэнцэцэг Ганбаатарын Уртнасан, Батдолгорын Энхбаатар нарыг Дорнод аймаг дахь сумын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
63. Сүхбаатарын Сэржмядагийг Дундговь аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
64. Цэрэндоржийн Жамбалсүрэн, Гармаадоржийн Мөнхбат, Лувсандоржийн Одончимэг, Даваагийн Уранчимэг нарыг Дундговь аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
65. Доржийн Нямыг Завхан аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
66. Намжилцэрэнгийн Дэлгэрмаа, Зоригоогийн Нандинцэцэг, Шоовдорын Одонзул, Ламжавын Эхлэлт нарыг Завхан аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
67. Чадраагийн Энхтөрийг Завхан аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
68. Баатаржавын Ихтамир, Жамбалын Отгоншиги нарыг Завхан аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
69. Даваасүрэнгийн Ариунцэцэгийг Орхон аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
70. Жавзмаагийн Байгалмаа, Бат-Очирын Бямбасүрэн, Рагчаагийн Үүрийнтуяа, Балдангомбын Хишигдаваа, Шараагийн Эрдэнэцэцэг нарыг Орхон аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
71. Хумбаагийн Отгонжаргалыг Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;

72. Мягмарсүрэнгийн Мандахбаяр, Дагвадоржийн Мөнхтуяа, Нарангэрэлийн Энхмаа нарыг Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
73. Хаянхярваагийн Оюунжаргалыг Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
74. Шагдарсүрэнгийн Гандансүрэн, Борисын Отгонтуяа, Буниагийн Оюунцэцэг нарыг Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
75. Равданжамцын Уранчимэгийг Өмнөговь аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
76. Халзанхүүгийн Гэрэлмаа, Тогоочийн Дэлгэрмаа, Эрдэнэбилэгийн Оюун-Эрдэнэ нарыг Өмнөговь аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
77. Цэрэнчимэдийн Мөнхтулгыг Өмнөговь аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
78. Доржийн Баттулга, Чадраабалын Батчимэг, Галбадрахын Солонго, Цогтбаярын Урангуа нарыг Өмнөговь аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
79. Доржпаламын Сугарыг Сүхбаатар аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
80. Пунцагжавын Болормаа, Сэрдамбын Насанбуян, Чойжилын Оюунгэрэл, Шарын Оюунгэрэл нарыг Сүхбаатар аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
81. Лхагвын Энхтайваныг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
82. Дамдинжавын Мөнхцэцэг, Базарсадын Нацагдорж, Сэмжидийн Нолхоосүрэн, Ламжавын Соёлмаа, Баасанжавын Эрдэнэхишиг нарыг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
83. Бямбын Алтанцэцэгийг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;

84. Бадарчийн Бямбахорлоо, Чойнорын Мөнгөнцэцэг, Батдэлгэрийн Хэрлэн нарыг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
85. Бандийн Одонцэцэгийг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 3 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
86. Гончигсумын Сарантуяа, Цанжаагийн Үйтүмэн нарыг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
87. Эрдэнэжаргалын Ариунааг Төв аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
88. Дамдинжамцын Буянтогтох, Жамбалын Мөнхтуяа, Лхамжавын Мөнхцэцэг, Самбуугийн Оролмаа нарыг Төв аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
89. Алагаагийн Мөнхзулыг Төв аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
90. Пүрэвийн Баттулга, Цэдэвийн Отгонжаргал, Бямбаюугийн Цолмон, Юндэнгийн Энхмаа нарыг Төв аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
91. Лхамсүрэнгийн Алтанг Увс аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
92. Тогтохын Алтанчимэг, Нямжавын Гэрэлтуяа, Мягмарын Пагма-Оролмаа, Бадамын Цагцалмаа нарыг Увс аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
93. Тумагийн Цэцэгмааг Ховд аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
94. Лхагвацэрэнгийн Гэрэлмаа, Баасайн Дима, Эрдэнэбазарын Дулмаа нарыг Ховд аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
95. Баттулгын Бадрахгэрэлийг Ховд аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
96. Батжаргалын Дэлгэрцэцэг, Цэрэнгийн Энхжаргал нарыг Ховд аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

97. Түмэндэмбэрэлийн Хүрэлбаатарыг Хөвсгөл аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
98. Төмөрхүүгийн Батжаргал, Нямаагийн Баярхүү, Намдагийн Нямсүрэн, Будрагчаагийн Отгонбямба, Сүхээгийн Уранчимэг, Лувсангийн Эрдэнэбат, Мөнхөөгийн Эрдэнэ-Очир нарыг Хөвсгөл аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
99. Дашдэлэгийн Ганзоригийг Хэнтий аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
100. Рашзэвэгийн Булган, Лхагвасүрэнгийн Уянга, Лодойн Цэрэндулам нарыг Хэнтий аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
101. Төмөрбаатарын Болормааг Хэнтий аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
102. Нямдоржийн Адъяа, Мягмарын Энхмандах нарыг Хэнтий аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
103. Дамдинсүрэнгийн Оюунбатыг Багануур дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
104. Алтангэрэлийн Бямбажав, Төмөрбаатарын Ганчимэг, Санжаагийн Жамсран, Пүрэвийн Туяа, Пунцагийн Цэцэгдулам нарыг Багануур дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
105. Дансрангийн Бавууг Багахангай, Налайх дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
106. Доржсүрэнгийн Алтаннавч, Батдоржийн Нармандах, Зоригтын Түвшинтөгс, Лхагвадоржийн Энхбилэг нарыг Багахангай, Налайх дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
107. Бямбаагийн Тунгалагсайханыг Баянгол дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
108. Равдандоржийн Алтантуяа, Амаржаргалын Алтанхуяг, Жагарын Байгалмаа, Мянгаагийн Баясгалан, Гоошоохүүгийн Даваадорж, Цэгмидийн Дайрийжав, Осордэлэгийн Жанчивнямбуу, Жуумаагийн Кульдана, Дансрангийн Наранцэцэг, Магсарын Нармандах, Очирбатын Номуулин, Довдонгийн Очмандах, Лханаажавын Оюунчимэг, Цэвэгдоржийн Оюунчимэг, Данжаадын

- Уранчимэг, Чулуунбаатарын Цэнд нарыг Баянгол дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
109. Бавалын Баатарыг Баянзүрх дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
110. Дагаагийн Байгалмаа, Цэнд-Аюушийн Батхүү, Намдагсүрэнгийн Батчимэг, Лувсанжавын Ганзориг, Чойндонгийн Даваасүрэн, Нямдоржийн Одонтуул, Чулуунбаатарын Отгонбаяр, Самбуугийн Оюунгэрэл, Сумъяагийн Пүрэвсүрэн, Нарантуяагийн Сарангүн, Барьны Сарантуяа, Дамдинжавын Солонго, Жигжидсүрэнгийн Сэлэнгэ, Бямбаюугийн Цолмонгэрэл, Жалцангийн Цэнгэл, Цэрэндашийн Цэрэндулам, Дашдаваагийн Чулуунхүү, Төрбатын Шинэбаяр нарыг Баянзүрх дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
111. Банзрагчийн Дашдондовыг Сонгинохайрхан дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
112. Довчинсэнгээгийн Алтанжигүүр, Чойнорын Алтанцэцэг, Санжаагийн Амардэлгэр, Сүрэнхүүгийн Аюушжав, Лхамхүүгийн Баатар, Бадамрагчаагийн Батболор, Тогтохын Гандиймаа, Занын Доржнамжин, Дорлигийн Лувсандорж, Батнасангийн Мөнхжаргал, Шонхойн Оюунтуул, Шаравын Оюунханд, Адъяахүүгийн Сарантуяа, Үржинбадамын Түмэнжаргал, Дэмчигийн Энхцэцэг нарыг Сонгинохайрхан дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
113. Сосорбурамын Соёмбо-Эрдэнийг Сүхбаатар дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
114. Мөнхбаярын Алдар, Сайнбаярын Базарханд, Ганзоригтын Билгүүн, Содномтүрэвийн Буд, Ванчигдоогийн Жавхлан, Энэбишийн Золзаяа, Азуйсэдийн Мөнхзул, Баярын Мөнх-Эрдэнэ, Санги-Очирын Олзод, Намжилсүрэнгийн Оюунтуяа, Сүхээгийн Оюунчимэг, Бадарчийн Сайханцэцэг, Шадравын Төгсгэрэл, Тогтохын Туяа, Өлзийн Уянга, Төмөртогоогийн Энхжаргал нарыг Сүхбаатар дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
115. Ёндонгийн Цогтзанданг Хан-Уул дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
116. Сэлэнгийн Батгэрэл, Дэндэвийн Батсуурь, Дашцоодолын Дэлгэрцэцэг, Намжилдоржийн Мөнхбаяр, Намширын Нарантуяа, Хашхүүгийн Одбаяр, Лхам-Янжингийн Оюун, Самбуугийн

Оюунчимэг, Пагамын Туяат, Дамбадаржаагийн Хулан, Довжилжамцын Энхтуяа, Жамсранжавын Эрдэнэчимэг нарыг Хан-Уул дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

117. Дашнямын Цогтсайханыг Чингэлтэй дүүргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
118. Түмэн-Өлзийн Алтантуяа, Цэвээндоржийн Алтанцэцэг, Загдаагийн Болдбаатар, Могнооны Болормаа, Гомбосүрэнгийн Буяннэмэх, Ийшээгийн Ганбат, Дашцэрэнгийн Даваасүрэн, Гансүхийн Есөн-Эрдэнэ, Баасанжавын Зориг, Батбаярын Мөнхбаяр, Намсрайн Нарангэрэл, Цэгмэдийн Түмэндэлгэр, Боролзойн Халиун нарыг Чингэлтэй дүүргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

Дөрөв. Аймаг, нийслэлийн Захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас:

119. Цэрэндоржийн Батмөнх, Баттулгын Одонтуяа нарыг Архангай аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
120. Зукарын Гүлбарша, Сейтмуратын Еркеш, Махайн Риза нарыг Баян-Өлгий аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
121. Цэдэвийн Сувдмааг Баянхонгор аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
122. Гомбодоржийн Гантуяа, Батбаярын Мөнхжаргал, Пүрэвсүрэнгийн Ууганцэцэг нарыг Булган аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
123. Энхжаргалын Золбадрах, Бадамдоржийн Саранчимэг нарыг Говь-Алтай аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
124. Нанзадын Дамдинсүрэн, Энхтуяагийн Халиунбаяр нарыг Говьсүмбэр аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
125. Далантайн Нарантуяа, Жамъянхоролын Оюунчимэг, Зундуйн Энхтуяа нарыг Дархан-Уул аймгийн захиргааны хэргийн аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

126. Балжиннямын Сийлэгмаа, Баярын Цэнднарыг Дорноговь аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
127. Паламын Амаржаргал, Намсрайн Балжмаа, Батбаярын Оюун нарыг Дорнод аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
128. Буянтгогтохын Сугиржав, Володягийн Цэрэнрагчаа нарыг Дундговь аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
129. Нямын Амарзаяа, Лхагважаргалын Тунгалаг нарыг Завхан аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
130. Баттуулайн Болормаа, Доржийн Сарангэрэл, Энхбатын Зоригтбаатар нарыг Орхон аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
131. Цэдэн-Ишийн Нэргүй, Баясахын Сугар нарыг Өвөрхангай аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
132. Сангаагийн Отгонцэцэгийг Өмнөговь аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
133. Сэнгэдоржийн Оюунтунгалаг, Хаянхярваагийн Эрдэнэтуяа нарыг Сүхбаатар аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
134. Жалбаагийн Бурмаа, Лидагийн Одбаатар, Дашравдангийн Халиуна нарыг Сэлэнгэ аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
135. Чирчингийн Одсүрэн, Доржготовын Чанцалням нарыг Төв аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
136. Уртнасангийн Бадамсүрэн, Түмэнжаргалын Оюунгэрэл нарыг Увс аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
137. Сангибатын Сайнбилэг, Гомбосүрэнгийн Сонинболор нарыг Ховд аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

138. Тогтохдоржийн Долгорсүрэн, Балжирхүүгийн Энхтайван нарыг Хөвсгөл аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
139. Ганбатын Баясгалан, Бямбаагийн Мөнх-Эрдэнэ нарыг Хэнтий аймгийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;
140. Цэрэннадмидын Батсүрэнг Нийслэлийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгч, Ерөнхий шүүгчийн албан тушаалаас;
141. Баатарын Адъяасүрэн, Доржгочоогийн Баатархүү, Дугажийн Дамдиндорж, Дамдинсүрэнгийн Зоригтбаатар, Эрдэмбилэгийн Лхагвасүрэн, Сосорын Мөнхжаргал, Оюунбатын Оюунгэрэл, Цолмонгийн Сайхантуяа, Бат-Өлзийн Хажидмаа, Дүгэрхүүгийн Эрдэнэчимэг нарыг Нийслэлийн захиргааны хэргийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас;

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2013 оны 12 дугаар
сарын 18-ны өдөр

Дугаар 199

Улаанбаатар
хот

Зарим хүмүүсийг шүүгчийн албан тушаалд томилох тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1, Шүүх байгуулах тухай хуулийн 1, 2 дугаар зүйл, Шүүгчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.5 дахь хэсэг, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг тус тус үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Шүүх байгуулах тухай хууль шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан энэхүү зарлигийн хавсралтад дурдсан хүмүүсийг шүүгчийн албан тушаалд томилсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2013
оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн
199 дүгээр зарлигийн хавсралт

**Нэг. Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчийн
албан тушаалд:**

1. Ядамсүрэнгийн Алтаннавч, Дорждэрэмийн Байгалмаа, Лхүндэвийн Наранбаяр, Тэрбишийн Энхтуяа, Зундуйн Энхцэцэг нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
2. Хишгээгийн Байгалмаа, Нэргүйн Батчимэг, Гомбын Лхагвамаа нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
3. Нямдоржийн Насанжаргал, Цогт-Очирын Отгонцэцэг, Шагдаргомбын Төмөрбаатар нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Гомбын Адъяаатогтох, Түндэвийн Даваасүрэн, Лоолгойн Нямдорж, Готовын Уламбаяр нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
5. Бадамдоржийн Ариунбаяр, Төмөрпүрэвийн Жаргалсайхан, Доржийн Тайванхүү нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 5 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
6. Оросоогийн Нарангэрэл, Солтанмуратын Өмирбек, Өкейн Сауле, Нямжавын Туяа нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 6 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
7. Ёндонгийн Бямбацэрэн, Пандийн Долгормаа, Цэвээндоогийн Өрнөндэлгэр, Сампилын Уранчимэг, Маруушийн Хүрэлбаатар нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 7 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
8. Төмөрбаатарын Ганбат, Авирмэдийн Отгонцэцэг, Банзрагчийн Оюунцэцэг нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 8 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
9. Лувсандашийн Амарсанаа, Гөлгөөгийн Давааренчин, Сүнжидмаагийн Оюунцэцэг, Сосорбарамын Энхжаргал нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 9 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

10. Гүррагчаагийн Алтанчимэг, Намсрайн Батзориг, Түмээгийн Гариймаа, Пунцагийн Золзаяа, Цэнд-Аюушийн Ичинхорлоо, Мянгаагийн Наранцэцэг, Жаргалсайханы Оюунтунгалаг, Чимэдрэгзэнгийн Оюунцэцэг, Сономдовчингийн Энхтөр нарыг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны 10 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Хоёр. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Одонгийн Баатарсүх, Борын Дэнсмаа, Гун-Аагийн Сүрэн, Базаргарьдын Сүхгомбо, Намхайн Цогоо, Арвинбуянгийн Энхбаатар нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
2. Гэндэндоржийн Болормаа, Нопын Болормаа, Гэрэлийн Тэгшсуурь нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
3. Тогооборын Бямбажав, Гаажидын Дэлгэрбямба, Рашзэвэгийн Мөнх-Эрдэнэ нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Намсрайн Гачмаа, Магнайбаярын Мөнхдаваа, Сүрэнхорлоогийн Өсөхбаяр, Данзангийн Эрдэнэбилэг нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
5. Жигдэнгийн Баттогтох, Пүрэвийн Лагчаа, Батлайн Намхайдорж нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 5 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
6. Бэгзийн Дамба, Дагвын Жамбалсүрэн, Надмидын Мөнхжаргал, Мөнхбаярын Нямбаяр нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 6 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
7. Пүрэвсүрэнгийн Батсайхан, Буурайн Баттөр, Цэдэн-Ишийн Туяа, Сандагийн Цэцэгмаа нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 7 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
8. Батчулууны Сосорбарам, Зундуйн Хосбаяр, Түндэвийн Энхмаа нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 8 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

9. Цээлийн Амаржаргал, Батжаргалын Батзориг, Дагвадоржийн Буянжаргал, Бодьгэрэлийн Бямбасүрэн, Ядамсүрэнгийн Туул нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 9 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
10. Намдагсүрэнгийн Батсайхан, Ширэндэвийн Бат-Эрдэнэ, Дамдинсүрэнгийн Гансүх, Лувсаншаравын Даваасүрэн, Даваахүүгийн Мөнхтуул, Дарамын Мягмаржав, Цогийн Оч, Дагвын Оюунчулуун, Төмөрбаатарын Өсөхбаяр, Мөнхөөгийн Пүрэвсүрэн, Базарсүрэнгийн Сарантуяа, Чагдаагийн Хосбаяр, Очирбатын Чулуунцэцэг нарыг Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 10 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Гурав. Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Цэндийн Цогт, Дэмбэрэлийн Батбаатар, Бямбаагийн Мөнхтуяа, Пүрэвдоржийн Соёл-Эрдэнэ нарыг Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Дөрөв. Дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Цэвээндоржийн Алтанцэцэг, Санжаагийн Амардэлгэр, Бавалын Баатар, Жагарын Байгалмаа, Ганзоригтын Билгүүн, Могнооны Болормаа, Содномтүррэвийн Буд, Гоошоохүүгийн Даваадорж, Дашцэрэнгийн Даваасүрэн, Чойндонгийн Даваасүрэн, Энэбишийн Золзаяа, Намсрайн Нарангэрэл, Намжилсүрэнгийн Оюунтуяа, Бадарчийн Сайханцэцэг, Нарантуяагийн Сарангүн, Дамдинжавын Солонго, Өлзийн Уянга, Батбаярын Цолмонбаатар, Бямбаюугийн Цолмонгэрэл, Жалцангийн Цэнгэл, Цэрэндашийн Цэрэндулам, Төмөртоогоогийн Энхжаргал, Довжилжамцын Энхтуяа нарыг дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
2. Равдандоржийн Алтантуяа, Дагаагийн Байгалмаа, Намдагсүрэнгийн Батчимэг, Мянгаагийн Баясгалан, Тогтохын Гандиймаа, Занын Доржнамжин, Дашцоодолын Дэлгэрцэцэг, Ванчигдоогийн Жавхлан, Жуумаагийн Кульдана, Батнасангийн Мөнхжаргал, Азуйсэдийн Мөнхзул, Дансрангийн Наранцэцэг, Очирбатын Номулин, Шонхойн Оюунтуул, Шаравын Оюунханд, Адъяахүүгийн Сарантуяа, Жигжидсүрэнгийн Сэлэнгэ, Бямбаагийн Тунгалагсайхан, Тогтохын Туяа, Дамбадаржаагийн Хулан, Чулуунбаатарын Цэнд, Дэмчигийн Энхцэцэг, Жамсранжавын

Эрдэнэчимэг нарыг дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

3. Төмөрбаатарын Ганчимэг, Пүрэвийн Туяа, Пунцагийн Цэцэгдулам нарыг дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Батдоржийн Нармандах, Зоригтын Түвшинтөгс, Данжаадын Уранчимэг, Лхагвадоржийн Энхбилэг нарыг дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Тав. Дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Мөнхбаярын Алдар, Чойнорын Алтанцэцэг, Загдаагийн Болдбаатар, Гомбосүрэнгийн Буяннэмэх, Ийшээгийн Ганбат, Баасанжавын Зориг, Батбаярын Мөнхбаяр, Баярын Мөнх-Эрдэнэ, Нямдоржийн Одонтуул, Санги-Очирын Олзод, Чулуунбаатарын Отгонбаяр, Самбуугийн Оюунгэрэл, Сүхээгийн Оюунчимэг, Сумъяагийн Пүрэвсүрэн, Барьнын Сарантуяа, Сосорбурамын Соёмбо-Эрдэнэ, Шадравын Төгсгэрэл, Цэгмэдийн Түмэндэлгэр, Үржинбадамын Түмэнжаргал, Боролзойн Халиун, Дашнямын Цогтсайхан, Дашдаваагийн Чулуунхүү, Төрбатын Шинэбаяр нарыг дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
2. Довчинсэнгээгийн Алтанжигүүр, Амаржаргалын Алтанхуяг, Түмэн-Өлзийн Алтантуяа, Лхамхүүгийн Баатар, Бадамрагчаагийн Батболор, Сэлэнгийн Батгэрэл, Дэндэвийн Батсуурь, Гомбодоржийн Ганбаатар, Лувсандашийн Гансүх, Сайнбаярын Базарханд, Цэгмидийн Дайрийжав, Банзрагчийн Дашдондов, Гансүхийн Есөн-Эрдэнэ, Осордэлэгийн Жанчивнямбуу, Намжилдоржийн Мөнхбаяр, Магсарын Нармандах, Хашхүүгийн Одбаяр, Довдонгийн Очмандах, Лхам-Янжингийн Оюун, Лханаажавын Оюунчимэг, Цэвэгдоржийн Оюунчимэг, Пагамын Туяат, Ёндонгийн Цогтзандан нарыг дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
3. Алтангэрэлийн Бямбажав, Санжаагийн Жамсран, Намширын Нарантуяа, Дамдинсүрэнгийн Оюунбат нарыг дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Дансрангийн Бавуу, Дорлигийн Лувсандорж нарыг дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Зургаа. Захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Цэрэндоржийн Батмөнх, Баттулгын Одонтуяа нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
2. Зукарын Гульбарша, Сейтмуратын Еркеш, Махайн Риза нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
3. Сангибатын Сайнбилэг, Цэдэвийн Сувдмаа нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Энхжаргалын Золбадрах, Бадамдоржийн Саранчимэг нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
5. Нанзадын Дамдинсүрэн, Энхбатын Зоригтбаатар, Энхтуяагийн Халиунбаяр нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 5 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
6. Жалбаагийн Бурмаа, Далантайн Нарантуяа, Лидагийн Одбаатар, Жамъянхоролын Оюунчимэг, Зундуйн Энхтуяа нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 6 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
7. Балжиннямын Сийлэгмаа, Баярын Цэнд нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 7 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
8. Паламын Амаржаргал, Батбаярын Оюун, Сэнгэдоржийн Оюунтунгалаг нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 8 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
9. Буянтгогтохын Сугиржав, Володягийн Цэрэнрагчаа нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 9 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
10. Нямын Амарзаяа, Лхагважаргалын Тунгалаг нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 10 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
11. Баттуулайн Болормаа, Гомбодоржийн Гантуяа, Батбаярын Мөнхжаргал, Доржийн Сарангэрэл, Пүрэвсүрэнгийн Ууганцэцэг нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 11 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

12. Сангаагийн Отгонцэцэгийг Захиргааны хэргийн анхан шатны 12 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
13. Цэдэн-Ишийн Нэргүй, Баясахын Сугар нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 13 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
14. Намсрайн Балжмаа, Хаянхярваагийн Эрдэнэтуяа нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 14 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
15. Чирчингийн Одсүрэн, Бат-Өлзийн Хажидмаа, Доржготовын Чанцалням нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 15 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
16. Уртнасангийн Бадамсүрэн, Түмэнжаргалын Оюунгэрэл нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 16 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
17. Гомбосүрэнгийн Сонинболорыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 17 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
18. Тогтохдоржийн Долгосүрэн, Балжирхүүгийн Энхтайван нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 18 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
19. Ганбатын Баясгалан, Бямбаагийн Мөнх-Эрдэнэ нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 19 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
20. Баатарын Адъяасүрэн, Доржгочоогийн Баатархүү, Цэрэннадмидын Батсүрэн, Дугажийн Дамдиндорж, Дамдинсүрэнгийн Зоригтбаатар, Эрдэмбилэгийн Лхагвасүрэн, Сосорын Мөнхжаргал, Оюунбатын Оюунгэрэл, Цолмонгийн Сайхантуяа, Дашравдангийн Халиуна нарыг Захиргааны хэргийн анхан шатны 20 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

Долоо. Сум дундын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд:

1. Раднаасамбуугийн Алтанцэцэг, Доржийн Байгалмаа, Дагийшаравын Бямбасүрэн, Ванд-Очирын Цэцэнбилэг, Самбуугийн Чулуунаа нарыг Сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

2. Кадирбекийн Бүлдирген, Акраны Дауренбек, Хабыкейн Жардемхан, Батбайн Мангилик, Халамханы Мейрамбек, Дашдоржийн Мөнхөө нарыг Сум дундын 2 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
3. Чулуунбаатарын Байгалмаа, Батмөнхийн Болор-Эрдэнэ, Батаагийн Гэрэлмаа, Лхагвасүрэнгийн Нарангэрэл нарыг Сум дундын 3 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
4. Лхагвасүрэнгийн Дарьсүрэн, Ганбаатарын Мягмарсүрэн, Содовын Цэрэндулам, Сүрэнгийн Цэрэнханд нарыг Сум дундын 4 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
5. Шаравын Баттогтох, Дүйсенбекийн Көбөш, Дагвадоржийн Мөнхтуяа, Намхайдоржийн Оюунбилэг, Данзангийн Сарантуяа, Цанжаагийн Үйтүмэн нарыг Сум дундын 5 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
6. Бэгзийн Аминчимэг, Баясгалангийн Баттулга, Базаррагчаагийн Наранчимэг, Одцэрэнгийн Однямаа нарыг Сум дундын 6 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
7. Давагийн Алтантуяа, Пүрэвийн Баттулга, Банзайн Манлайбаатар, Жамбалын Мөнхтуяа, Дулмаагийн Оюундарь, Зоригтын Тунгалагмаа, Ягнайжавын Туул, Түмэнбаярын Энхжаргал нарыг Сум дундын 7 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
8. Нямдоржийн Адъяа, Данзангийн Адъяасүрэн, Хасбаатарын Ганболд, Дүвжирийн Наранцэцэг нарыг Сум дундын 8 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
9. Лхамсүрэнгийн Батжаргал, Эрдэнэ-Очирын Болормаа, Адилбишийн Сайнтөгс, Аюушийн Цэрэнханд нарыг Сум дундын 9 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
10. Ширчингийн Алтанцэцэг, Түмээгийн Байгалмаа, Сүхбаатарын Ганчимэг, Жигмэддоржийн Долгормаа, Үржинбадамын Одгэрэл, Базаррагчаагийн Түмэнцэцэг, Ганбаатарын Уртнасан, Дашзэвэгийн Цэдэнпэлжээ Батдолгорын Энхбаатар нарыг Сум дундын 10 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
11. Гармаадоржийн Мөнхбат, Лувсандоржийн Одончимэг, Сүхбаатарын Сэржмядаг, Даваагийн Уранчимэг нарыг Сум дундын 11 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

12. Намжилцэрэнгийн Дэлгэрмаа, Зоригоогийн Нандинцэцэг, Доржийн Ням, Шоовдорын Одонзул, Ламжавын Эхлэлт нарыг Сум дундын 12 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
13. Баатаржавын Ихтамир, Жамбалын Отгонхишиг, Чадраагийн Энхтөр нарыг Сум дундын 13 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
14. Даваасүрэнгийн Ариунцэцэг, Жавзмаагийн Байгалмаа, Бат-Очирын Бямбасүрэн, Рагчаагийн Үүрийнтуяа, Балдангомбын Хишигдаваа, Шараагийн Эрдэнэцэцэг нарыг Сум дундын 14 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
15. Халзанхүүгийн Гэрэлмаа, Тогоочийн Дэлгэрмаа, Эрдэнэбилэгийн Оюун-Эрдэнэ, Равданжамцын Уранчимэг нарыг Сум дундын 15 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
16. Доржийн Баттулга, Чадраабалын Батчимэг, Цэрэнчимэдийн Мөнхтулга, Галбадрахын Солонго, Цогтбаярын Урангуа нарыг Сум дундын 16 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
17. Мягмарсүрэнгийн Мандахбаяр, Дагвадоржийн Мөнхтуяа, Хумбаагийн Отгонжаргал, Нарангэрэлийн Энхмаа нарыг Сум дундын 17 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
18. Шагдарсүрэнгийн Гандансүрэн, Хаянхярваагийн Оюунжаргал, Буниагийн Оюунцэцэг нарыг Сум дундын 18 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
19. Пунцагжавын Болормаа, Сэрдамбын Насанбуян, Чойжилын Оюунгэрэл, Шарын Оюунгэрэл, Доржпаламын Сугар нарыг Сум дундын 19 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
20. Дамдинжавын Мөнхцэцэг, Базарсадын Нацагдорж, Сэмжидийн Нолхоосүрэн, Ламжавын Соёлмаа, Лхагваагийн Энхтайван, Баасанжавын Эрдэнэхишиг нарыг Сум дундын 20 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
21. Бямбын Алтанцэцэг, Бадарчийн Бямбахорлоо, Батдэлгэрийн Хэрлэн нарыг Сум дундын 21 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
22. Амарын Нарантуяа, Бандийн Одонцэцэг, Гончигсумын Сарантуяа нарыг Сум дундын 22 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;

23. Эрдэнэжаргалын Ариунаа, Дамдинжамцын Буянтогтох, Алагаагийн Мөнхзул, Лхамжавын Мөнхцэцэг, Самбуугийн Оролмаа, Цэдэвийн Отгонжаргал, Лхагваагийн Оюунцэцэг, Ёндонгийн Ринзаан, Бямбауугийн Цолмон, Юндэнгийн Энхмаа нарыг Сум дундын 23 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
24. Лхамсүрэнгийн Алтан, Тогтохын Алтанчимэг, Тогтоолын Байгонак, Нямжавын Гэрэлтуяа, Мягмарын Пагма-Оролмаа, Бадамын Цагцалмаа нарыг Сум дундын 24 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
25. Эрдэнэбазарын Дулмаа, Тумагийн Цэцэгмаа нарыг Сум дундын 25 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
26. Баттулгын Бадрахгэрэл, Батжаргалын Дэлгэрцэцэг, Цэрэнгийн Энхжаргал нарыг Сум дундын 26 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
27. Төмөрхүүгийн Батжаргал, Нямаагийн Баярхүү, Намдагийн Нямсүрэн, Бүдрагчаагийн Отгонбямба, Сүхээгийн Уранчимэг, Түмэндэмбэрэлийн Хүрэлбаатар, Лувсангийн Эрдэнэбат, Мөнхөөгийн Эрдэнэ-Очир нарыг Сум дундын 27 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
28. Дашдэлэгийн Ганзориг, Самбуугийн Оюунчимэг, Лхагвасүрэнгийн Уянга, Лодойн Цэрэндулам нарыг Сум дундын 28 дугаар шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд;
29. Сэрээтэрдагвын Байгалмаа, Төмөрбаатарын Болормаа, Мягмарын Энхмандах нарыг Сум дундын 29 дүгээр шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2013 оны 10 дугаар
сарын 5-ны өдөр

Дугаар 330

Улаанбаатар
хот

Журам батлах тухай

Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 15.5 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын дэргэдэх Нэгдсэн төв лабораторийг Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лаборатори болгон өөрчлөн зохион байгуулсугай.

2. “Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн ажиллах журам”-ыг нэгдүгээр хавсралт, “Эрсдэлийн үнэлгээний багийн ажиллах журам”-ыг хоёрдугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

3. Нэгдсэн төв лабораторийг Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лаборатори болгон өөрчлөн зохион байгуулж ажиллахыг Монгол Улсын Шадар сайд Д.Тэрбишдагвад үүрэг болгосугай.

4. Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн үйл ажиллагааны зардал, хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрийг жил бүрийн төсөвт тусган шийдвэрлүүлж байхыг Монгол Улсын Шадар сайд Д.Тэрбишдагва, Сангийн сайд Ч.Улаан, Эдийн засгийн хөгжлийн сайд Н.Батбаяр нарт тус тус даалгасугай.

5. Дээрх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын Шадар сайд Д.Тэрбишдагвад үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Н.АЛТАНХУЯГ

**МОНГОЛ УЛСЫН
ШАДАР САЙД**

Д.ТЭРБИШДАГВА

Засгийн газрын 2013 оны 330 дугаар
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

**ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ҮНДЭСНИЙ
ЛАВЛАГАА ЛАБОРАТОРИЙН АЖИЛЛАХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүйн үзүүлэлтийн талаархи лабораторийн шинжилгээний мэдээллийн нэгдсэн санг удирдах, хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдалд тандалт судалгаа, шинжилгээ хийхэд оролцож буй төр, орон нутгийн өмчийн болон хувийн хэвшлийн итгэмжлэгдсэн лабораториудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, тэдгээрт мэргэжил, арга зүйн удирдлага, дэмжлэг үзүүлэх, шинжилгээний дүнгийн нийцмэл байдлыг хангах, маргааныг магадлан

шинжлэх, холбогдох төрийн захиргааны байгууллагад дүгнэлт, зөвлөмж гаргах үүрэг бүхий Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн (цаашид “Үндэсний лавлагаа лаборатори” гэх) үйл ажиллагааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Энэхүү журмыг хүнсний сүлжээн дэх ариун цэвэр, аюулгүй байдлын тандалт судалгаа, сорилт, шинжилгээ хийх үүрэг хүлээсэн бүх шатны итгэмжлэгдсэн лаборатори, Үндэсний лавлагаа лаборатори, холбогдох төрийн захиргааны байгууллагууд дагаж мөрдөнө.

1.3. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь үйл ажиллагаандаа Хүнсний тухай болон Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын тухай хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан бусад хууль тогтоомж, лабораторийн үйл ажиллагааны талаархи үндэсний болон олон улсын стандарт, техникийн зохицуулалт болон энэхүү журмыг мөрдлөг болгоно.

Хоёр. Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторид тавигдах шаардлага

2.1. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь дараах шалгуур үзүүлэлтийг хангасан байна:

2.1.1. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнд хими, физик, биологийн бохирдлыг шинжлэх, малын эм, пестицидийн үлдэгдэл, хувиргасан амьд организмээс гаралтай эсэхийг тодорхойлох төрөлжсөн дотоод лаборатори бүхий нэгдсэн лабораторийн бүтэцтэй байх;

2.1.2. энэхүү журмын 2.1.1-д заасан төрөлжсөн лаборатори нь үйл ажиллагааныхаа чиглэлээр үндэсний хэмжээнд эсхүл бүс нутаг, олон улсын түвшинд итгэмжлэгдсэн байх;

2.1.3. мэргэшсэн, дадлага туршлагатай шинжээчдийн баг, удирдлагын баг, дэмжих үйлчилгээний багтай байх;

2.1.4. мэргэшсэн ажилтны хангалттай нөөцтэй, боловсон хүчнээ бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх талаар олон улсын жишигт нийцсэн сургалтын хөтөлбөртэй, түүнийгээ хэрэгжүүлж хэвшсэн байх;

2.1.5. шаардлагатай дэд бүтэцтэй, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, урвалж бодис, стандарт цомог, лавлагааны материалаар хангагдсан байх;

2.1.6. хүнсний хяналтын лабораторид мөрдөгдөх дүрэм, журам, зааврыг олон улсын стандарттай нийцүүлэн боловсруулж, баталгаажуулсан байх;

2.1.7. лабораторийн зохистой дадал (GLP) нэвтрүүлсэн, биоаюулгүйн түвшний шаардлага хангасан байх;

2.1.8. сорилт, шинжилгээний хүчин төгөлдөр арга зүй, албан ёсны гарын авлага, үйл ажиллагааны стандарт (SOP)-тай, лабораторийн дотоод чадавхийг шалгаж баталгаажуулдаг чанарын удирдлагын хөтөлбөртэй, тэдгээрийг хэрэгжүүлж ажилладаг байх.

Гурав. Үндэсний лавлагаа лабораторийн үйл ажиллагааны төрөл, чиг үүрэг

3.1. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь үйл ажиллагааны чиглэлээрээ хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх дараах эрсдэлийн түвшинг үнэлэх төрөлжсөн лавлагаа лабораторитой байна. Үүнд:

3.1.1. биологийн эрсдэлийн;

3.1.2. химийн хорт бодис, хүнд металлын үлдэгдэл, хор судлалын;

3.1.3. хувиргасан амьд организмаас гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний;

3.1.4. хүнсний нэмэлтийн;

3.1.5. малын эм, пестицидийн үлдэгдлийн.

3.2. Төрөлжсөн лавлагаа лабораториуд нь үндсэн үйл ажиллагаатай нь холбоотой дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1. хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх биологийн бохирдлын эрсдэлийг үнэлэх лавлагаа лаборатори нь хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг биологийн бохирдлоос хамгаалах цогц арга хэмжээний талаар санал боловсруулах, тандалт судалгаа явуулах, гарч болзошгүй эрсдэлийг арилгахтай холбогдсон зөвлөмж гаргах;

3.2.2. хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх химийн хорт бодис, хүнд металлын үлдэгдэл, хор (токсин)-ын эрсдэлийг үнэлэх лавлагаа лаборатори нь бохирдлын түвшинг бууруулах, үндэсний

хэмжээнд зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх талаар авах арга хэмжээний тухай санал боловсруулах, тандалт судалгаа явуулах, гарч болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, арилгах чиглэлээр зөвлөмж гаргах;

3.2.3. хувиргасан амьд организмаас гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний эрсдэлийн лавлагаа лаборатори нь хувиргасан амьд организмын гаралтай импортын хүнсний бүтээгдэхүүнийг шинжлэх, тандалт судалгаа явуулах, гарч болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, арилгах талаар холбогдох байгууллагад зөвлөх, доод шатны лабораториудад судалгаа, шинжилгээний сүүлийн үеийн арга зүй нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

3.2.4. хүнсний нэмэлтийн эрсдэлийн лавлагаа лаборатори нь хүнсний нэмэлт болон бусад хольцоос гарч болох эрсдэлийн талаар тандалт судалгаа явуулах, болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, арилгахад чиглэгдсэн цогц арга хэмжээний санал, зөвлөмж боловсруулах;

3.2.5. малын эм, пестицидийн үлдэгдлийн эрсдэлийн түвшинг үнэлэх төрөлжсөн лавлагаа лаборатори нь импортын болон дотоодын гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх үлдэгдлийн талаар тандалт судалгаа явуулах, үлдэгдлийн хэмжээг улсын хэмжээнд зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах цогц арга хэмжээний талаар санал, зөвлөмж гаргах, хяналтын лабораториудад үлдэгдэл тодорхойлох чадавхи бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

Дөрөв. Үндэсний лавлагаа лабораторийн эрх, үүрэг

4.1. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 15.2-т заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлж дараах үйл ажиллагааг явуулна:

4.1.1. үндэсний болон бүс нутаг, бусад орны холбогдох хяналтын болон эрдэм шинжилгээний байгууллагатай хамтын ажиллагаа хөгжүүлж, шинжилгээний шинэ арга зүй боловсруулах, нэвтрүүлэх ажлыг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах, харилцан мэдээлэл, туршлага солилцох;

4.1.2. бусад орны ижил төстэй лабораторитой хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, шинжилгээний үр дүнг харилцан хүлээн зөвшөөрөх гэрээ хэлэлцээр байгуулах;

4.1.3. хүнсний хяналтын лабораториудыг итгэмжлэлд бэлтгэхэд, лабораторийн чанарын удирдлагын систем нэвтрүүлэхэд мэргэжлийн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх;

4.1.4. хүнсний хяналтын лабораториудыг шинжилгээний стандарт цомог, урвалж, лавлагаа материалаар нэгдсэн журмаар хангах захиалга хийх, хуваарилан нийлүүлэх ажиллагааг зохион байгуулах;

4.1.5. Үндэсний лавлагаа лабораторийн жилийн ажлын төлөвлөгөө, тайлан, хүнсний аюулгүй байдлын хяналтын лабораториудад хийгдсэн шинжилгээний дүнд хийсэн судалгаа болон шинжилгээний арга зүй, лабораторийн үйл ажиллагааны стандарт, холбогдох хууль тогтоомжид орсон өөрчлөлтийн талаархи мэдээллийг жил бүр мэдээллийн нэгдсэн санд оруулан төрийн захиргааны байгууллага, хяналтын лаборатори, хүнсний сүлжээнд оролцогч нарыг мэдээллээр тогтмол хангах.

4.2. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь өмчийн бүх хэлбэрийн итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний дүнтэй холбоотой маргаан, хүсэлтийг хянах, баталгаажуулах, эцэслэн шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.

4.3. Үндэсний лавлагаа лабораторийн шинжилгээний хариу Монгол Улсын хэмжээнд эцсийнх байх бөгөөд маргаан үүсгэгч талууд энэхүү хариуг эс хүлээн зөвшөөрвөл өөрийн зардлаар тухайн чиглэлийн олон улсын болон бүс нутгийн лавлагаа лабораторид дээжийг илгээн шинжлүүлж болно.

Тав. Үндэсний лавлагаа лабораторийн удирдлагын тогтолцоо

5.1. Үндэсний лавлагаа лабораторийн ерөнхий захирлыг мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн томилж, чөлөөлнө.

5.2. Үндэсний лавлагаа лабораторийн ерөнхий захирлын дэргэд зөвлөх үүрэг бүхий захирлын зөвлөл ажиллана. Захирлын зөвлөлд төрөлжсөн лавлагаа лабораторуудын захирлуудаас гадна Хүн эмнэлэг (хүнснээс гаралтай хордлогот өвчлөлийн лаборатори), мал эмнэлэг, биоаюулгүй байдлын Үндэсний лавлагаа лабораторийн захирлууд болон энэ чиглэлийн олон нийтийн байгууллагын төлөөллийг оруулж болно.

5.3. Үндэсний лавлагаа лабораторийн захирлын зөвлөлийн бүрэлдэхүүн болон түүний ажиллах журмыг мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

Зургаа. Үндэсний лавлагаа лабораторийн
санхүүжилт

6. Үндэсний лавлагаа лабораторийн үйл ажиллагааны зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлнэ.

Долоо. Хариуцлага

7. Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

Засгийн газрын 2013 оны 330 дугаар
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАГИЙН АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь хүн амын дунд хүнсээр дамжих халдвар, хордлого гарах эрсдэлт байдал үүссэн тохиолдолд эрсдэлийн үнэлгээ хийх баг (цаашид “баг” гэх)-ийн үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино.

1.2. Эрсдэлийн үнэлгээний баг нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомж болон энэхүү журмыг дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Эрсдэлийн үнэлгээний баг байгуулах

2.1. Эрсдэлийн үнэлгээний баг нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 16.3-т заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

2.2. Хүн амын дунд хүнсээр дамжих халдвар, хордлого гарах эрсдэлт байдал үүссэн тохиолдолд Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний зөвлөлийн хүсэлт, захиалгын дагуу Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лаборатори (цаашид “Үндэсний лавлагаа лаборатори” гэх)-ийн ерөнхий захирал нь эрсдэлийн үнэлгээ хийх шийдвэр гаргана.

2.3. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь хүнс, хөдөө аж ахуй, эрүүл мэнд болон бусад салбарын шинжлэх ухааны чиглэлээр мэргэшсэн, дадлага туршлагатай эрдэмтэн, судлаач, шинжээч, улсын байцаагч, мэргэжилтнээс эрсдэлийн үнэлгээний багийг тухай бүр бүрдүүлж ажиллана.

2.4. Эрсдэлийн үнэлгээний баг нь 5 болон түүнээс дээш сондгой тооны гишүүдээс бүрдэх бөгөөд багийн урамшуулал, хүлээх үүрэг, хариуцлагыг гэрээгээр зохицуулна.

2.5. Баг нь хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах зарчим алдагдсанаас үүссэн аюулыг үнэлэх, хүний эрүүл мэнд, мал, амьтан, байгаль орчин, эдийн засагт учирч болзошгүй эрсдэлийн нөлөөллийг тодорхойлж, эрсдэлийн түвшинг тогтоох зорилгоор эрсдэлийн үнэлгээ хийнэ.

Гурав. Эрсдэлийн үнэлгээ хийх багийн ажлын удирдамж

3.1. Үндэсний лавлагаа лабораторийн ерөнхий захирал эрсдэлийн үнэлгээ хийх багийн ажлын удирдамжийг батална.

3.2. Багийн ажиллах удирдамжид дараах зүйлийг тусгана:

3.2.1. эрсдэлийн үнэлгээ хийх зорилго, үндэслэл;

3.2.2. хамрах хүрээ;

3.2.3. арга, хэлбэр;

3.2.4. эрсдэлийн үнэлгээ хийж эхлэх болон дуусах хугацаа;

3.2.5. өмнө хийсэн эрсдэлийн үнэлгээний талаархи мэдээлэл;

3.2.6. эрсдэлийн үнэлгээ хийхэд шаардагдах зардлын төсөв.

3.3. Эрсдэлийн үнэлгээ хийх үе шат:

3.3.1. аюулыг тодорхойлох: Энэ шатанд хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж болох хүнс, хүнсний бүтээгдэхүүн, түүхий эд дэх

биологи, хими, физикийн бохирдлыг илрүүлэх, аюулын эх үүсвэрүүдийг тогтоох ажил хийнэ;

3.3.2. нөлөөллийг тодорхойлох: Энэ шатанд хүний эрүүл мэнд, мал, амьтан, байгаль орчин, эдийн засагт аюулын учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн хэмжээг тооцно;

3.3.3. эрсдэлийг үнэлэх: Энэ шатанд хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй хүнс, хүнсний бүтээгдэхүүн, түүхий эд дэх биологи, хими, физикийн бохирдлын эрсдэлийг үнэлэх тандалт судалгааг тодорхой үечлэлээр хийж, сөрөг үр дагавар үүсэх магадлалыг тооцож эрсдэлийн түвшинг тодорхойлно;

3.3.4. эрсдэлийг арилгах, бууруулах зөвлөмж гаргах: Энэ шатанд үүссэн эрсдэлийг арилгах, бууруулах, урьдчилан сэргийлэх талаар зөвлөмж боловсруулна.

3.4. Шаардлагатай тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу дээж авч шинжлэн, эрсдэлийн үнэлгээ хийхэд дүнг ашиглана.

Дөрөв. Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан

4.1. Баг нь эрсдэлийн үнэлгээний тайланг удирдамжид заасан хугацаанд нэгтгэн гаргаж, багийн гишүүдээр гарын үсэг зуруулан баталгаажуулж, Үндэсний лавлагаа лабораторид хүлээлгэж өгнө.

4.2. Эрсдэлийн үнэлгээний тайлан нь судалгаа, шинжилгээний үр дүнгээр олж авсан нотолгоонд суурилсан, хүний эрүүл мэнд, мал, амьтан, байгаль орчин, эдийн засагт учирч болзошгүй эрсдэлийн нөлөөллийг тодорхойлон, эрсдэлийн түвшинг тогтоосон байдал, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах, арилгах талаар авах арга хэмжээг зөвлөмжид аль болох иж бүрэн тусгасан байна.

4.3. Тайлан дараах бүтэцтэй байна.Үүнд:

4.3.1. тайлангийн хураангуй;

4.3.2. нэр томъёо, товчилсон үгийн тайлбар;

4.3.3. урьдчилсан таамаглал болон түлхүүр асуулт;

4.3.4. үндсэн хэсэг:

-аюулын дүн шинжилгээ;

-нөлөөллийн үнэлгээ;

-эрсдэлийн үнэлгээ;

4.3.5. дүгнэлт;

4.3.6. эрсдэлийг арилгах, бууруулах зөвлөмж;

4.3.7. ном зүй;

4.3.8. хавсралт.

4.4. Үндэсний лавлагаа лабораторийн ерөнхий захирал нь удирдамж болон гэрээнд заасан шаардлагыг хангасан тохиолдолд эрсдэлийн тайланг хүлээн авч, мэргэжлийн дүгнэлт гаргуулахаар захирлын зөвлөлийн хуралд танилцуулна.

4.5. Үндэсний лавлагаа лаборатори нь эрсдэлийн үнэлгээний багийн тайланг ажлын 5 хоногийн дотор Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний зөвлөлд хүргүүлнэ.

4.6. Хүнсний аюулгүй байдлын Үндэсний зөвлөл нь эрсдэлийн үнэлгээний зөвлөмж, тайланг үндэслэн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, үүссэн аюулыг арилгах, сөрөг үр дагаврыг бууруулах чиглэлээр цаашид авах арга хэмжээний талаар холбогдох төрийн байгууллагад чиглэл өгнө.

Тав. Хариуцлага

5.1. Энэхүү журмыг зөрчсөн тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2013 оны 12 дугаар
сарын 18-ны өдөр

Дугаар 06

Улаанбаатар
хот

Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны
танхим 13.15 цаг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдааныг Цэцийн дарга Ж.Амарсанаа даргалж, гишүүн Н.Жанцан, П.Очирбат /илтгэгч/, Д.Наранчимэг, Ц.Сарантуяа нарын бүрэлдэхүүнтэй, хуралдааны нарийн бичгийн даргаар Г.Даваадалайг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд нээлттэй хийв.

Хуралдаанд мэдээлэл гаргагч Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Уурхайчин багийн оршин суугч, иргэн Д.Тогтохбаяр, Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Лүндээжанцан нар оролцлоо.

Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсгийн заалт нь Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан хэлэлцэв.

Нэг. Иргэн Д.Тогтохбаяр Үндсэн хуулийн цэцэд хандаж гаргасан мэдээлэлдээ:

“Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ.” гэж заасан билээ.

1992 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдөр батлагдсан Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.” гэж заажээ. Мөн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэгт баривчлах шийтгэлийг зөвхөн шүүгч ногдуулахаар журамласан ч хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45

дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.” гэж заасан байна. Энэ нь хэрэг, маргаан хянан шийдвэрлэдэг, хараат бус, бие даасан тогтолцоо болох шүүх бус харин мэргэжлийн бус хүн иргэнийг захиргааны зөрчил гаргасан үндэслэлээр эрх чөлөөг нь хязгаарлаж баривчлах шийтгэлийг ногдуулахад хүрч байна.

Хэдийгээр хуулийн 18 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт “Сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ материалын хамт харьяалах шүүхэд 3 хоногийн дотор хүргүүлнэ.” гэж заасан ч энэ нь баривчлах шийтгэврээ бодитой, хууль ёсны байж, хүнийг үндэслэлгүйгээр хорихгүй гэх баталгаа болж чадахгүй юм.

Учир нь тухайн Засаг даргын баривчлах шийтгэл ногдуулсан шийтгэврээ, түүнтэй холбоотой материалтай шүүгч танилцаж байгаа процесс нь зөрчлийн тухай тэмдэглэл, зөрчил гаргасан этгээдээс авсан тайлбар зэрэг баривчлах үндэслэл болсон бичмэл баримтуудын хүрээнд л хязгаарлагдаж байгаагаас энэ нь хэргийг үнэн зөв, шударгаар шийдвэрлэх боломжийг хязгаарлаж байна.

Өөрөөр хэлбэл, шүүгч аль нэг сумын Засаг даргын баривчлах шийтгэл ногдуулсан захиргааны шийтгэврийг тал бүрээс нь бүрэн гүйцэд судалж, шийдвэрлэх боломжгүйгээс эцсийн дүндээ сумын Засаг даргын гаргасан шийтгэврээр захиргааны зөрчил гаргасан үндэслэлээр иргэнийг баривчилж, тодорхой хугацаанд нийгмээс тусгаарлан, эрх чөлөөг нь хязгаарлахад хүрч байна.

“Сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ материалын хамт харьяалах шүүхэд 3 хоногийн дотор хүргүүлнэ.” гэсэн дээрх заалтаар бол Засаг даргын гаргасан шийтгэврийг шүүх хянаж, шийдвэрлэх боломжтой, эцсийн шийдвэрийг шүүгч гаргана гэж харахаар. Гэвч хэн нэгний бичсэн тэмдэглэл, тайлбар зэргийг л үндэслэн хэргийг хянахаар журамласан хуулийн ганцхан заалт шүүгчид бус харин Засаг даргад иргэнийг баривчилж, хорих эрхийг олгож байна.

Бид дээр дурдсан хуулийн ганц заалтыг энэ бол хэргийг хянан хэлэлцэж байгаа шүүхийн ажиллагаа юм гэж ойлгож болохгүй. Хэргийг хянан хэлэлцэж байгаа шүүхийн ажиллагаа нь агуулга, хэлбэрийн хувьд өргөн хүрээтэй олон зохицуулалтыг өөртөө агуулсан хэм хэмжээ байдаг.

Энэ нь угтаа шийдвэрийг шүүх өөрөө гаргана. Шүүх шийдвэр гаргахын тулд хэргийг тал бүрээс нь бодитойгоор судалсан байхаар тайлбарлагдана.

Ийм учраас 1992 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдөр батлагдсан Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт заасан “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.” гэсэн заалт нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ.” гэсэн заалтыг зөрчсөн гэж үзэж дээр дурдсан хуулийн заалтыг, үүнээс үндэслэн мөн хуулийн 18 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт заасан “Сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ материалын хамт харьяалах шүүхэд 3 хоногийн дотор хүргүүлнэ.” гэсэн заалтыг тус тус хүчингүйд тооцуулахаар мэдээлэл гаргаж байна.” гэжээ.

Хоёр. Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Лүндээжанцан хариу тайлбартаа:

“Улсын Их Хурлаас 1992 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдөр баталсан Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.” гэсэн 5 дахь хэсгийн заалт Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ.” гэсэн 1 дэх хэсгийн заалтыг зөрчсөн тухай Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Уурхайчин багийн иргэн Д.Тогтохбаяр Үндсэн хуулийн цэцэд хандаж гаргасан мэдээлэлтэй танилцаад дараах тайлбар гаргаж байна. Эрх зүйн албадлагын бие даасан төрөл нь захиргааны албадлага болно.

Захиргааны албадлагын арга хэмжээний төрөлд захиргааны урьдчилан сэргийлэх, захиргааны таслан сэргийлэх, захиргааны хариуцлагын, захиргааны процесс хангах арга хэмжээнүүд тус тус хамаарна. Эдгээрийн дотроос захиргааны таслан сэргийлэх арга хэмжээ, түүнийг хэрэглэх үндэслэлийн талаар авч үзэх нь зүйтэй. Нийгмийн харилцаанд эрх зүйн бодит зөрчил гэм хор учруулдаг бөгөөд энэ нийгмийн харилцааг хамгаалах зорилгоор хуулиар тогтоосон хэм хэмжээг зөрчиж буй үйлдлийг таслан зогсоох үүднээс гүйцэтгэх эрх мэдлийн байгууллага, албан тушаалтнаас шүүхэд хандахгүйгээр холбогдох арга хэмжээ авна.

Өөрөөр хэлбэл, аливаа этгээд эрх зүйн хэм хэмжээг биелүүлээгүй бол эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан баривчлах, хууль бусаар олсон орлого, эд зүйл буюу зөрчил гаргахад ашигласан тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг хураах зэрэг албадлагын шинжтэй тодорхой арга хэмжээ авдаг.

Аливаа албадлага нь эрх зүйн ерөнхий зарчимд захирагдсан бөгөөд түүнийг хуулиар нарийвчлан зохицуулсан журмын дагуу хэрэглэдэг шинж чанартай болно. Ийм нөхцөлд иргэний эрх, эрх чөлөө, нийгмийн болон төрийн ашиг сонирхол баталгаатай хангагдана.

Захиргааны албан тушаалтан төрийн албадлагын шинж чанартай арга хэмжээ авах асуудал манай улсын хууль тогтоомжид дараах байдлаар тусгалаа олсон юм.

Сумын Засаг даргаас захиргааны зарим төрлийн тухайлбал, танхайрах, согтуурах, галт зэвсэг болон амьсгал боогдуулах, нулимс асгаруулах бодис хууль бусаар олж авах, авч явах, хадгалах зэрэг зөрчилд захиргааны журмаар баривчлах шийтгэл ногдуулж болохоор тусгайлсан зохицуулалтыг Захиргааны хариуцлагын тухай хуульд 1995 онд оруулсан. Эрх зүйн энэхүү зохицуулалтыг хуульчилах практик үндэслэл нь эрх зүйн зөрчил олон нийтийн ашиг сонирхлыг хөндөж, иргэдийн хувийн болон эд хөрөнгийн аюулгүй байдалд хохирол учруулж болзошгүй тул эрх бүхий албан тушаалтан бие дааж, түргэн хугацаанд хууль тогтоомжоор олгосон эрх хэмжээнийхээ хүрээнд эрх зүйн зөрчлийг хугацаа алдалгүй зогсоох, дуусгавар болгох шаардлагатай билээ.

Захиргааны албан тушаалтнаас хэрэгжүүлж буй төрийн албадлагын арга хэрэгслийн өөр нэг жишээ бол Улсын Их Хурлаас 2008 онд баталсан Гаалийн тухай хуулийн 247 дугаар зүйлд заасанчлан гаалийн зөрчил илэрсэн, эсхүл ийнхүү зөрчил гарч болзошгүй талаар сэжиг байгаа бол гаалийн албан тушаалтан хүний биед үзлэг хийж байна.

Түүнчлэн гадаадын иргэнийг Монгол Улсаас албадан гаргах шийдвэрийг улсын байцаагчийн дүгнэлтийг үндэслэн гадаадын иргэний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга гаргаж байхаар Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 37.2 дахь хэсэгт заажээ.

Дээр дурдсан хууль тогтоомжийн заалтаас үзэхэд тодорхой эрх зүйн хэм хэмжээг иргэн үл гүйцэтгэсэнтэй холбогдуулан үндэсний хууль тогтоомжийн дагуу эрх хэмжээ олгосон захиргааны албан тушаалтнаас төрийн албадлагын шинжтэй саатуулах, захиргааны журмаар баривчлах, албадан гаргах зэрэг зарим арга хэмжээг хуулийн хүрээнд, хүний эрх, эрх чөлөөг баталгаатай хангах замаар түүнд ногдуулж байна.

Мөн Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсгийн заалт нь Нэгдсэн үндэсний байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн 1988 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдрийн 43/173 дугаар тогтоолоор баталсан “Аливаа хэлбэрээр саатуулагдсан болон хоригдсон хүмүүсийг хамгаалах зарчмуудын цогцд “баривчилгаа, түр саатуулах, хорих явдлыг зөвхөн хуульд заасны дагуу эрх бүхий албан тушаалтан, эсхүл хуулиар энэхүү бүрэн эрхийг олгосон этгээд хэрэгжүүлэхээр” заасан зарчмын агуулгад нийцэж байна.

Захиргааны хариуцлагын тухай хуульд тусгалаа олсон өөр чухал санаа бол нэг талаас захиргааны журмаар баривчлах шийтгэл ногдуулах тухай шийтгэврийг захиргааны албан тушаалтан гаргаж байгаа боловч нөгөө талаас эцсийн шийдвэрийг харьяалах шүүх баталгаажуулж байна. Учир нь дээр дурдсан хуулийн 18 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ холбогдох материалын хамт харьяалах шүүхэд гурав хоногийн дотор заавал хүргүүлэхээр хуульчилжээ. Шүүгч дээрх шийтгэвэр, материалыг нь хянан үзээд захиргааны журмаар баривчлах шийтгэврийг үндэслэлгүй гаргасан гэж үзвэл хүчингүй болгох бүрэн эрхтэй.

Мөн Захиргааны хариуцлагын тухай хууль тогтоомжид захиргааны зөрчлийн олон тооны хэргийг шүүгч дангаараа шийтгэвэр гарган шийдвэрлэж байна. Энэ ажиллагаа бол агуулгаараа шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа биш, харин захиргааны процессын үргэлжлэл буюу түүний бүрэлдэхүүн хэсэг болно.

Харин зөрчил үйлдэгчээс сумын Засаг даргын гаргасан шийтгэвэр хууль бус гэж үзэж, зөрчигдсөн эрхээ хамгаалуулахаар гомдлоо захиргааны хэргийн шүүхэд гаргах эрх нь нээлттэй билээ. Гомдлыг хүлээн авсан захиргааны хэргийн шүүх хэргийн нөхцөл байдлыг тогтоохдоо тухайн хэргийг хянан шийдвэрлэхэд ач холбогдолтой бүх нотлох баримтыг цуглуулах, үнэлэх /мөрдөн шалгах/ зарчмыг баримтлан шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаагаа хэрэгжүүлдэг билээ.

Иймд Монгол Улсын Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.” гэсэн 5 дахь хэсгийн заалт Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ.” гэснийг зөрчөөгүй гэж үзэж байна.” гэжээ.

ҮНДЭСЛЭЛ:

Монгол Улсын Их Хурлаас 1992 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдөр баталсан Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт “... баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно” гэж хуульчилсан нь баривчлах шийтгэл оногдуулах эрхийг улс төрийн албан тушаалтанд шилжүүлснээр Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан хүний эрхийг эрхэмлэн дээдлэх, хүний эрхийн хууль зүйн баталгааг бүрдүүлэх үүргийг төрд хариуцуулсан Үндсэн хуулийн үзэл баримтлал, суурь зарчимтай зөрчилдөж байна гэж үзэх үндэслэлтэй байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Жаран дөрөвдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Жаран зургадугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1 дэх заалт, Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 31, 32 дугаар зүйлийг удирдлага болгон

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН НЭРИЙН ӨМНӨӨС ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ НЬ:

1.Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.”, мөн хуулийн 18 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт “Сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ материалын хамт харьяалах шүүхэд 3 хоногийн дотор хүргүүлнэ.” гэсэн заалт нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин долдугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ.” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

2.Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсгийн “Энэ хуулийн 21, 22, 23, 24, 45 дугаар зүйлд заасан баривчлах шийтгэлийг сумын Засаг дарга ногдуулж болно.”, мөн хуулийн 18 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт “Сумын Засаг дарга баривчлах шийтгэл ногдуулсан тухай шийтгэврээ материалын хамт харьяалах шүүхэд 3 хоногийн дотор

хүргүүлнэ.” гэсэн заалтыг Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасны дагуу 2013 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрөөс эхлэн тус тус түдгэлзүүлсүгэй.

3.Энэхүү дүгнэлтийг Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу хүлээн авснаас хойш 15 хоногийн дотор хэлэлцэж, хариу ирүүлэхийг Улсын Их Хуралд уламжилсугай.

ДАРГАЛАГЧ:

Ж.АМАРСАНАА

ГИШҮҮД:

**Н.ЖАНЦАН
П.ОЧИРБАТ
Д.НАРАНЧИМЭГ
Ц.САРАНТУЯА**

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакци.
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот

И-мэйл: turiin_medeel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 2.5

Индекс: 14003